

กรมป่าไม้

รัฐมีป่า ประชามีสุข

คู่มือปฏิบัติงาน การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

กรมป่าไม้

คู่มือปฏิบัติงาน
การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

ค่าน้ำ

ในอดีตประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์เพียงพอกับความต้องการใช้ประโยชน์ของราษฎร ทำให้ทั้งรัฐและราษฎรในชุมชนไม่ตระหนักในความสำคัญของป่าไม้มากนัก ต่อมาเมื่อทรัพยากรป่าไม้ลดน้อยลง ความสำคัญของป่าไม้ต่อการดำรงชีพจึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้น จึงต้องมีกฎ กติกา ข้อตกลง และรูปแบบการจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อให้ราษฎรในชุมชน เกิดความตระหนักมากยิ่งขึ้น ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2540 เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการดูแล ทรัพยากรธรรมชาติ จึงเกิดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ที่มุ่งหวัง จะให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน การดำเนินการดังกล่าวเป็นหลักการของ “การจัดการป่าไม้ในรูปแบบการมีส่วนร่วม หรือป่าชุมชน”

กรมป่าไม้ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกฎหมายป่าชุมชน มาโดยตลอด มุ่งหวังให้บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชน เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน จนกระทั่ง ได้มีการเผยแพร่พระราชบัญญัติ ป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71 ก เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป แผนจัดการป่าชุมชนได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ที่ต้องจัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานจัดการป่าชุมชน และเป็นภารกิจอันสำคัญของกรมป่าไม้ในการส่งเสริมแนะนำวิชาการและ หลักการจัดการป่าชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน ด้วยตนเอง

เพื่อให้การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 กรมป่าไม้จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน โดยได้รวบรวมเทคนิคขั้นตอนวิธีการในการปฏิบัติ เพื่อเป็นตัวอย่างและแนวทางสำหรับชุมชน คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนไว้ใช้ประโยชน์ในการวางแผนการกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในป่าชุมชนต่อไป

สำนักจัดการป่าชุมชน
พุทธศักราช 2563

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
วิวัฒนาการงานด้านป่าชุมชน	3
นิยามความหมายน่ารู้	5
กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	7
พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562	7
พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562	15
คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562	17
การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน	18
ความสำคัญของแผนจัดการป่าชุมชน	19
ระยะเวลาของแผนจัดการป่าชุมชน	20
เป้าหมายของการบริหารจัดการพื้นที่ก่อนการวางแผนจัดการป่าชุมชน	21
องค์ประกอบของแผนจัดการป่าชุมชน	21
ข้อห้ามในการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน	25
ข้อบังคับการจัดการป่าชุมชน	25
การกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชน	
และสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชน	27
ขั้นตอนการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน	30
ภาคผนวก	34
ตัวอย่างแบบฟอร์มแผนจัดการป่าชุมชน	35
ตัวอย่างแบบฟอร์มแผนปฏิบัติการป่าชุมชน	40
ตัวอย่างแบบฟอร์มข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน	44
ตัวอย่างแบบฟอร์มไม้ทรงคุณค่าในป่าชุมชน	47
ตัวอย่างรายชื่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน	48
อ้างอิง	53

การบริหารจัดการป่าชุมชนจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการพื้นที่ในแต่ละแห่ง ทั้งนี้ เพื่อเป็นกรอบการวางแผนการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนร่วมกับสมาชิกป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้ป่าชุมชนตามมาตรา 99 ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และยังมีอายุโครงการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และป่าชุมชนตามมาตรา 100 ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยการสนับสนุนของกรมป่าไม้และอยู่ในพื้นที่อื่นของรัฐ และยังมีอายุโครงการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งถือว่าได้รับอนุมัติจัดตั้งเป็นป่าชุมชนและให้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าการดำเนินการตามโครงการป่าชุมชนดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามแผนจัดการป่าชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนเสนอ โดยคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนของป่าชุมชนนั้น ๆ ต้องเร่งจัดทำและเสนอแผนจัดการป่าชุมชนต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติแผนฯ ภายใน 2 ปี นับแต่วันที่ระเบียบว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนมีผลใช้บังคับ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ป่าชุมชนนั้นเป็นอันถูกเพิกถอนโดยทันที และให้อธิบดีกรมป่าไม้ประกาศเพิกถอนป่าชุมชนนั้นในราชกิจจานุเบกษาภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ป่าชุมชนถูกเพิกถอน

รวมถึงกรณีการขอจัดตั้งป่าชุมชนใหม่ มีการกำหนดระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและขยายเขตป่าชุมชน ซึ่งตามมาตรา 33 บัญญัติให้คำขอตามมาตรา 32 และเอกสารหลักฐานประกอบคำขออย่างน้อยต้องมีรายการ รวม 6 รายการ โดยในรายการที่ (5) กำหนดให้มีแผนจัดการป่าชุมชนเป็นเอกสารประกอบการขออนุมัติจัดตั้งป่าชุมชนด้วย

วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน เล่มนี้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ที่จะต้องศึกษาและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อจะได้ดำเนินการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ถ่ายทอด สนับสนุน และแนะนำ การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนให้แก่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และสมาชิกป่าชุมชนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของราษฎรและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายป่าชุมชนต่อไป

กรมป่าไม้มีการพัฒนาพื้นที่ป่าในรูปแบบโครงการต่างๆ เช่น

- โครงการปลูกไม้ยืนต้นแบบประชาอาสา โดยการปลูกในพื้นที่ที่สามารถปลูกและดูแลได้ เช่น โรงเรียน วัด ที่สาธารณะประจำหมู่บ้าน ค่ายลูกเสือ ฯลฯ
- โครงการไม้พุ่มและไม้ใช้สอยของชาวเขา
- โครงการจัดหมู่บ้านป่าไม้
- โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ

พ.ศ. 2520 - 2529

พ.ศ. 2484 - 2519

ในยุคนี้รัฐบาลได้กำหนดให้วันที่ 24 มิถุนายนของทุกปี เป็น “วันต้นไม้ประจำปีของชาติ” โดยกรมป่าไม้ได้มีการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในสถานที่ราชการ วัด โรงเรียน และส่งเสริมให้ประชาชนได้รับกล้าไม้เพื่อนำไปปลูกในที่ต่าง ๆ มีการจัดหมู่บ้านป่าไม้เพื่อรวบรวมราษฎรที่กระจัดกระจายในเขตต้นน้ำมาอยู่บริเวณพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำเกษตรในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่มีสภาพเสื่อมโทรม

พ.ศ. 2530 - 2542

ยุคนี้มีการจัดระบบการส่งเสริมความร่วมมือด้านป่าไม้ การพัฒนาโครงการนำร่องทางวนศาสตร์ชุมชนในประเทศไทย ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ดำเนินงานในพื้นที่โครงการพัฒนาที่สูงสามหมื่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีมูลนิธิฟอร์ดให้การสนับสนุน นอกจากนี้ยังมีการดำเนินโครงการหมู่บ้านป่าไม้ และโครงการช่วยเหลือราษฎรให้มีสิทธิทำกิน (สทก.) จังหวัดขอนแก่น จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างต่อเนื่อง

งานด้านป่าชุมชน

กรมป่าไม้ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนครั้งแรกตั้งแต่ ปี 2534 เพื่อให้การดำเนินงานด้านป่าชุมชนมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน ซึ่งต่อมามีการร่างกฎหมายป่าชุมชนเกิดขึ้นอีกหลายฉบับ โดยหลายภาคส่วนมีส่วนร่วมในการผลักดัน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติป่าชุมชน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71 ก เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 โดยมีเจตนารมณ์ที่จะมุ่งหมายให้ชุมชนสามารถจัดการป่าชุมชนและได้ประโยชน์จากป่าชุมชน อันจะส่งผลให้ชุมชนดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน

พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน

พ.ศ. 2543 - 2561

ในยุคนี้กรมป่าไม้มีการพัฒนางานด้านป่าชุมชนให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจนมากขึ้น มีการอนุมัติจัดตั้งป่าชุมชนโดยอาศัยกฎหมายป่าไม้ มาตรา 19 ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และ มาตรา 17 ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และยังมีกิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งเป็นการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้ชุมชนดำเนินการพัฒนาพื้นที่ป่าชุมชน นับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 เป็นต้นมา นอกจากนี้มีการจัดทำหนังสือคู่มือการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้ และคู่มือการปฏิบัติงานกิจกรรมการบริหารพื้นที่ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ เผยแพร่ให้แก่เจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไป ทั้งยังขยายอายุโครงการป่าชุมชนจาก 5 ปี เป็น 10 ปี และยังสามารถปรับปรุงแบบฟอร์มการต่ออายุโครงการป่าชุมชนโดยมีการลดขั้นตอนให้การดำเนินงานเกิดความรวดเร็วมากขึ้น

นิยามความหมายนำรัฐ

ป่าชุมชน

ป่านอกเขตป่าอนุรักษ์หรือพื้นที่อื่นของรัฐนอกเขตป่าอนุรักษ์ที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งป่าชุมชน โดยชุมชนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ พื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา ตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน (มาตรา 4)

แผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด (มาตรา 46)

แผนจัดการป่าชุมชน

บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

พื้นที่ส่วนหนึ่งในป่าชุมชนที่กำหนดไว้ในแผนจัดการป่าชุมชนให้เป็นบริเวณที่สามารถใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการภายในป่าชุมชน รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนในบริเวณนี้ได้ (ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. 2563)

บริเวณเพื่อการอนุรักษ์

พื้นที่ส่วนหนึ่งในป่าชุมชนที่กำหนดไว้ในแผนจัดการป่าชุมชนให้เป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ที่สามารถใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนในบริเวณนี้ได้ แต่ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากไม้ในบริเวณนี้ได้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. 2563)

ไม้

ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น กอ หรือเถา ไม่ว่าจะยืนต้นหรือล้มลงแล้ว ทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต และให้หมายความรวมถึงราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลาย หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด (มาตรา 4)

ตัด ฟืน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือชักลากไม้
ที่มีอยู่ในป่าชุมชนหรือนำไม้ที่มีอยู่ในป่าชุมชนออกจากป่าชุมชนด้วยประการใดๆ (มาตรา 4)

ใช้ประโยชน์จากไม้

ไม้ทรงคุณค่า

ไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และให้หมายความรวมถึง
ไม้อื่นใดที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปตามลักษณะหรือชนิดที่กำหนดในกฎกระทรวง
(มาตรา 4)

สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่าชุมชน เป็นต้นว่า

ของป่า

- (1) ฟืน ถ่านไม้ ไม้ไผ่ เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชัน และยางไม้
- (2) หญ้า อ้อ พง แคม ปรีอ คา กก กระจุต กูด เห็ด และพืชอื่น
- (3) ครั่ง รังผึ้ง น้ำผึ้ง ชีผึ้ง มูลค้างคาว
- (4) สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก แมลง รวมทั้งไข่ของแมลงที่ไม่ใช่
สัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
- (5) ดิน หิน กรวด และทราย ที่ไม่ใช่แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ (มาตรา 4)

พืช

เศษไม้ ปลายไม้ หรือไม้ล้มขนอนนอนไพรตามธรรมชาติ อันมีลักษณะ
และคุณภาพเหมาะสมที่จะใช้เป็นเชื้อเพลิงยิ่งกว่าใช้ประโยชน์อย่างอื่น (มาตรา 4)

ของป่า ไม้ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นที่มีอยู่หรือเกิดขึ้น
ตามธรรมชาติในป่าชุมชน (มาตรา 50)

ผลผลิตป่าชุมชน

บริการป่าชุมชน

ประโยชน์ที่พึงได้จากการมีอยู่ซึ่งป่าชุมชน เช่น อากาศบริสุทธิ์
เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และศึกษาธรรมชาติ การกักเก็บน้ำในดินและเป็นต้นน้ำ
การดูดซับก๊าซเรือนกระจก การเป็นคลังพันธุ์พืชและทรัพยากรชีวภาพอื่น (มาตรา 50)

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับการทำแผนจัดการป่าชุมชน

พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

มาตรา 26 คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งป่าชุมชน การขยายเขตป่าชุมชน หรือการเพิกถอนป่าชุมชน ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(2) ขยายระยะเวลาในการพิจารณาคำขอจัดตั้งป่าชุมชนตามหมวด 4 การจัดตั้งป่าชุมชน

(3) มีมติให้กรรมการจัดการป่าชุมชนพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 44 วรรคสาม

(4) แต่งตั้งและถอดถอนเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนตามมาตรา 27 และมาตรา 30

(5) พิจารณาอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชน พิจารณาให้ความเห็นชอบ ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และพิจารณาอนุญาตตามมาตรา 50 วรรคสอง มาตรา 52 มาตรา 63 (4) และ มาตรา 66

(6) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนในการจัดการป่าชุมชน

(7) ควบคุมดูแลการจัดการป่าชุมชนของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบของคณะกรรมการนโยบาย ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชน

(8) ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการป่าชุมชนในจังหวัด รวมทั้งจัดทำรายงาน เสนอคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

มาตรา 31 เพื่อให้การจัดตั้งป่าชุมชนสอดคล้องกับการอนุรักษ์ พื้นฟูจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 5 การจัดการป่าชุมชน การกำหนดขนาดของพื้นที่และสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชน ให้คำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ ขนาดของชุมชน และศักยภาพของชุมชนที่มีความสามารถในการจัดการป่าชุมชนด้วย

การกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา 33 คำขอตามมาตรา 32 และเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขออย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของป่าชุมชน
- (2) รายชื่อและประวัติโดยสังเขปของผู้ขอจัดตั้งป่าชุมชน ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามการเป็นสมาชิกป่าชุมชนตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดตามมาตรา 42 วรรคสอง
- (3) รายชื่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนซึ่งเลือกตั้งจากผู้ขอจัดตั้งป่าชุมชนตาม (2) โดยมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามการเป็นกรรมการจัดการป่าชุมชนตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดตามมาตรา 42 วรรคสอง
- (4) ความเป็นมาของชุมชนโดยสังเขป สภาพพื้นที่ที่ขอจัดตั้งป่าชุมชน และแผนที่สังเขปแสดงอาณาเขตและเขตติดต่อ
- (5) แผนจัดการป่าชุมชนซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน มีการกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ หรือบริเวณเพื่อการอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงแผนและวิธีดำเนินการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนา หรือควบคุมดูแลภาวะแวดล้อมและ

ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
ในป่าชุมชนอย่างยั่งยืน โดยต้องไม่ทำให้เกิดการสูญเสียสภาพความเป็นป่า
ทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

(6) รายการอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา 43 การจัดการป่าชุมชน ให้กระทำโดยคณะกรรมการจัดการ
ป่าชุมชนร่วมกับสมาชิกป่าชุมชน ซึ่งต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน
และแผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด
ทั้งนี้ การแสดงเจตนาของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนให้กระทำโดยมติ
คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

มาตรา 44 ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือ
เครื่องหมายอื่นตามมาตรา 49

(2) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน หลักเกณฑ์การรับบุคคล
เป็นสมาชิกป่าชุมชน และการจัดการทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชน ทั้งนี้
ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบของคณะกรรมการนโยบาย

(3) ดูแลรักษาป่าชุมชน บำรุงและฟื้นฟูป่าชุมชน ส่งเสริมการศึกษา
เรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน และเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์ป่าชุมชน

(4) ดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชน รวมทั้งจัดทำบัญชี
ทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชนตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด และรายงาน
ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดทราบทุกปี

(5) ดูแลให้สมาชิกป่าชุมชนปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

(6) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับตาม (2) ออกจาก
ป่าชุมชน หรือ ให้ระทำการหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ ในเขตป่าชุมชน เพื่อให้
เป็นไปตามข้อบังคับตาม (2) หรือพระราชบัญญัตินี้

(7) ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งในการจัดการป่าชุมชน

(8) ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(9) มีมติรับบุคคลเป็นสมาชิกป่าชุมชน หรือมีมติด้วยคะแนนเสียงจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ให้สมาชิกป่าชุมชนพ้นจากการเป็นสมาชิกป่าชุมชน

(10) ดำเนินการตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าชุมชน

(11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการนโยบาย หรือคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

การออกข้อบังคับตาม (2) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดก่อน

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนหรือกรรมการจัดการป่าชุมชนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจมีมติให้กรรมการจัดการป่าชุมชนทั้งคณะหรือกรรมการจัดการป่าชุมชนที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่พ้นจากการเป็นกรรมการจัดการป่าชุมชน และมีให้ผู้นั้นกลับมาเป็นกรรมการจัดการป่าชุมชนอีก

มาตรา 45 สมาชิกป่าชุมชนมีหน้าที่ในการดูแลรักษาป่าชุมชน ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบาย ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชน

(2) ร่วมมือกับทางราชการในการดูแลรักษาป่าชุมชน สัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

(3) ร่วมมือกับคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

สมาชิกป่าชุมชนที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจมีมติให้สมาชิกป่าชุมชนผู้นั้นพ้นจากการเป็นสมาชิกป่าชุมชนได้

มาตรา 46 แผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแล้วให้ใช้บังคับได้เป็นเวลา 5 ปี

ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเสนอแผนจัดการป่าชุมชนต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาอนุมัติก่อนแผนจัดการป่าชุมชนเดิมหมดอายุไม่น้อยกว่า 6 เดือน

ในการพิจารณาแผนจัดการป่าชุมชน หากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเห็นว่าแผนจัดการป่าชุมชนไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้แจ้งให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนแก้ไขแผนจัดการป่าชุมชน ดังกล่าวภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดไม่อนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนตามวรรคสอง ให้นำความในมาตรา 39 ในส่วนที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์มติและการพิจารณาอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนใหม่แล้ว ให้นำแผนจัดการป่าชุมชนดังกล่าวมาใช้บังคับถัดจากวันที่แผนจัดการป่าชุมชนเดิมหมดอายุลงหรือในวันที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี

ในระหว่างที่แผนจัดการป่าชุมชนเดิมหมดอายุลง ถ้าคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดยังไม่อนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนใหม่ ให้นำแผนจัดการป่าชุมชนเดิมมาใช้ต่อไปจนกว่าจะมีการอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนใหม่

มาตรา 47 ในกรณีที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนประสงค์จะปรับปรุงแผนจัดการป่าชุมชน ในระหว่างที่แผนจัดการป่าชุมชนยังไม่หมดอายุ ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเสนอแผนจัดการป่าชุมชนที่ปรับปรุงแล้วต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาอนุมัติ และให้นำความในมาตรา 46 วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนที่ปรับปรุงแล้ว ให้นำแผนจัดการป่าชุมชนดังกล่าวมาใช้บังคับแทนแผนจัดการป่าชุมชนเดิมในวันที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดกำหนด

มาตรา 50 ภายในป่าชุมชน สมาชิกป่าชุมชนมีสิทธิเข้าป่าชุมชนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และมีสิทธิใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชน ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การเก็บหาของป่าในป่าชุมชน
- (2) การใช้ประโยชน์จากไม้ให้ทำได้ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ โดยต้องไม่ใช้ประโยชน์จากไม้ทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และให้ทำได้ตามความจำเป็นเพียงเฉพาะเพื่อใช้สอยในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนนั้น
- (3) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอื่นในป่าชุมชนให้ทำได้ตามความจำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนนั้น

การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืนไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยระเบียบดังกล่าวจะกำหนดข้อห้ามการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนชนิดหรือประเภทใด

หรือกำหนดให้การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนชนิดใด ประเภทใด หรือกรณีใด ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดด้วยก็ได้

มาตรา 51 คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชนอาจใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึก เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนได้ ทั้งนี้ ภายใต้แผนจัดการป่าชุมชน ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

ในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้กระทำการ ดังต่อไปนี้

(1) กระทำการใด ๆ ที่เป็นการเสื่อมสภาพแก่ป่าชุมชน หรือทำให้เสียหาย หรือทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

(2) การกระทำอื่นใดตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา 53 บุคคลที่มีใช้สมาชิกป่าชุมชนมีสิทธิเข้าป่าชุมชนเพื่อการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พักผ่อนหย่อนใจ และเก็บหาของป่าได้เฉพาะเท่าที่กำหนดในข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนตามมาตรา 44 (2)

มาตรา 99 ป่าชุมชนที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และยังมีอายุโครงการอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าได้รับอนุมัติจัดตั้งเป็นป่าชุมชนตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ถือว่า การดำเนินการเกี่ยวกับป่าชุมชนตามโครงการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามแผนจัดการป่าชุมชน ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมี การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตามมาตรา 102

มาตรา 100 ป่าชุมชนที่ได้จัดตั้งโดยการสนับสนุนของกรมป่าไม้และอยู่ในพื้นที่อื่นของรัฐ และยังมีอายุโครงการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าได้รับอนุมัติจัดตั้งเป็นป่าชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ถือว่าการดำเนินการเกี่ยวกับป่าชุมชนตามโครงการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามแผนจัดการป่าชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตามมาตรา 102

การดำเนินการต่อป่าชุมชนตามวรรคหนึ่งซึ่งหน่วยงานของรัฐที่ปกครองดูแลพื้นที่ไม่ยินยอม ให้จัดตั้งเป็นป่าชุมชนต่อไป ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด

มาตรา 101 ให้สมาชิกป่าชุมชนและคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนของป่าชุมชนตามมาตรา 99 และมาตรา 100 เป็นสมาชิกป่าชุมชนและคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่งสำหรับกรณีของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ออกตามความในมาตรา 42 วรรคสอง

มาตรา 102 ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนของป่าชุมชนตามมาตรา 99 และมาตรา 100 เสนอแผนจัดการป่าชุมชนต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติตามพระราชบัญญัตินี้ ภายใน 2 ปีนับแต่วันที่ระเบียบว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตามมาตรา 17 มีผลใช้บังคับ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ป่าชุมชนนั้นเป็นอันถูกเพิกถอนโดยทันที และให้อธิบดีกรมป่าไม้ประกาศผลการเพิกถอนป่าชุมชนนั้นในราชกิจจานุเบกษา ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ป่าชุมชนนั้นถูกเพิกถอน

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562

ส่วนที่ 3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
  - (1/1) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
  - (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
  - (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
  - (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - (5) จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
  - (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
  - (7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
  - (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

มาตรา 69 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และ มาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควรในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

- รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย → ประธาน
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม → รองประธาน
- กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 11 คน → กรรมการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 8 คน → กรรมการ
- อธิบดีกรมป่าไม้ → กรรมการและเลขานุการ
- อธิบดีกรมป่าไม้ แต่งตั้งข้าราชการกรมป่าไม้เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

- ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย → ประธาน
- กรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 6 คน → กรรมการ
- ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง 1 คน → กรรมการ
- เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง 2 คน → กรรมการ
- ประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด 1 คน → กรรมการ
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 7 คน → กรรมการ
- อธิบดีกรมป่าไม้เสนอข้าราชการกรมป่าไม้เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง 1 คน → เลขานุการ
- ข้าราชการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 2 คน → ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

- ผู้ที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อตามมาตรา 33 ซึ่งเลือกตั้งจากผู้จัดตั้งป่าชุมชน
- คณะกรรมการป่าชุมชนตามมาตรา 99 และมาตรา 100 มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยสมาชิกป่าชุมชนและกรรมการจัดการป่าชุมชน พ.ศ. 2563 เป็นคณะกรรมการของป่าชุมชนนั้นต่อไป ตามจำนวนและองค์ประกอบกรรมการเท่าที่มีอยู่ จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

ทำหน้าที่จัดการป่าชุมชนร่วมกับสมาชิกป่าชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด ทั้งนี้การแสดงผลงานของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนให้กระทำโดยมติคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

แผนจัดการป่าชุมชนที่จัดทำขึ้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน มีการกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์หรือบริเวณเพื่อการอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงแผนและวิธีดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา หรือควบคุมดูแลสถานะแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนอย่างยั่งยืน โดยต้องไม่ทำให้เกิดความสูญเสียสถานภาพความเป็นป่าทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

ความสำคัญของแผนจัดการป่าชุมชน

ตั้งแต่พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 มีผลใช้บังคับ จึงเป็นการสมควรกำหนดแนวทางการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน และกรอบแนวทางการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 ด้าน เพื่อให้การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชนมีความสมดุลและยั่งยืน

01

แผนจัดการป่าชุมชน ประกอบด้วย การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา การควบคุมดูแล และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

02

กรมป่าไม้ต้องจัดหาเจ้าหน้าที่ หรือประสานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือภาคประชาสังคม เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือชุมชนหรือคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนในการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

03

ป่าชุมชนตามมาตรา 99 มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ต้องเสนอแผนจัดการป่าชุมชนต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติภายใน 2 ปี นับแต่วันที่ระเบียบว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนมีผลใช้บังคับ หากไม่แล้วเสร็จในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ป่าชุมชนนั้นเป็นอันถูกเพิกถอนโดยทันที

04

แผนจัดการป่าชุมชนจัดทำขึ้นเพื่อประกอบการยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชน หรือการยื่นคำขอขยายเขตป่าชุมชน

05

เมื่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนแล้วให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่ หรือหน่วยงานซึ่งอธิบดีกรมป่าไม้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดจัดเก็บข้อมูลแผนจัดการป่าชุมชนนั้นเข้าฐานข้อมูลและส่งคืนแผนจัดการป่าชุมชนนั้น ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนดำเนินการให้เป็นไปตามแผนจัดการป่าชุมชนดังกล่าว

ระยะเวลาของแผนจัดการป่าชุมชน

1. แผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแล้ว ให้ใช้บังคับได้เป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ป่าชุมชนนั้นได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2. ในกรณีที่ป่าชุมชนตามมาตรา 99 และมาตรา 100 เสนอแผนจัดการป่าชุมชนตามมาตรา 102 ให้เสนอแผนจัดการป่าชุมชน ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน และรายชื่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา 42 วรรคสอง ต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อขอรับความเห็นชอบตามมาตรา 44 วรรคสอง หรือเพื่อทราบ แล้วแต่กรณีไปในคราวเดียวกัน หากต้องการเลือกตั้งคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนชุดใหม่ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าวด้วย โดยยื่น ณ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ ศูนย์ป่าไม้แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ หรือสถานที่อื่นหรือโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกรมป่าไม้ประกาศกำหนด แผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแล้ว ให้ใช้บังคับได้เป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

3. ในกรณีที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเสนอแผนจัดการป่าชุมชนฉบับใหม่ทดแทนแผนฉบับเดิมที่หมดอายุ หรือประสงค์จะปรับปรุงแผนจัดการป่าชุมชนในระหว่างที่แผนฉบับเดิมยังไม่หมดอายุ ให้ปรับปรุงข้อมูลให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ป่าชุมชนที่เป็นปัจจุบัน พร้อมรายงานผลการประเมินการจัดการป่าชุมชน ที่จัดทำขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา 26 (8) (ถ้ามี) โดยระยะเวลาของแผนจัดการป่าชุมชนให้มีอายุ 5 ปี หรือเท่าที่เหลือนอยู่ แล้วแต่กรณี

เป้าหมายของการบริหารจัดการพื้นที่ ก่อนการวางแผนจัดการป่าชุมชน

1. เราต้องการอะไรจากป่าชุมชน ? เช่น

- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ
- เป็นแหล่งอาหารหรือของป่าอย่างยั่งยืนของชุมชน
- ใช้ประโยชน์จากไม้เพื่อการดำรงชีพ การใช้สอย และกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ภายในชุมชน
- แหล่งน้ำตามธรรมชาติ
- แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ
- อื่น ๆ ภายใต้กรอบของกฎหมาย

2. เราอยากให้ป่าชุมชนเป็นอย่างไรในอนาคต ? เช่น

- เป็นป่าชุมชนต้นแบบของประเทศ
- เป็นป่าชุมชนที่สมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง

องค์ประกอบของแผนจัดการป่าชุมชน

แผนการจัดการป่าชุมชน ต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

- ชื่อแผนจัดการป่าชุมชน ข้อมูลสภาพพื้นที่ พร้อมแผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000 หรือแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม (คนช. 5-1)
- แผนปฏิบัติการป่าชุมชนโดยสังเขป (คนช. 5-2)
- รายการไม้ทรงคุณค่าที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ (ถ้ามี) (คนช. 5-3)
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

1. ชื่อแผนจัดการป่าชุมชนที่แสดงให้เห็นว่าเป็นของชุมชนใดหรือป่าชุมชนใด ข้อมูลสภาพพื้นที่ พร้อมแผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000 หรือแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมที่แสดงแนวเขตพื้นที่ที่ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชน หรือขยายเขตป่าชุมชน หรือป่าชุมชนตามมาตรา 99 และมาตรา 100 โดยให้แสดง

เครื่องหมายแปลงพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรือบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ (ถ้ามี) โดยแต่ละบริเวณอาจมีแปลงพื้นที่หลายแปลงก็ได้

2. แผนปฏิบัติการป่าชุมชนที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการจัดการป่าชุมชนในแปลงพื้นที่ที่กำหนดโดยสังเขป ซึ่งต้องประกอบด้วยกิจกรรมด้านหนึ่งด้านใดหรือทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการอนุรักษ์ เป็นการรักษาไว้ซึ่งสภาพตามธรรมชาติของพื้นที่ โดยการงดเว้นซึ่งการกระทำใด ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ในระยะยาว และการป้องกันซึ่งภัยอันเกิดจากธรรมชาติและภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การลาดตระเวน การทำแนวกันไฟฟ้า การจัดชุดลาดตระเวน การใช้ขนธรรมชาติ ประเพณี ภูมิปัญญา ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

2.2 ด้านการฟื้นฟู เป็นการกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ เพื่อให้พื้นที่กลับคืนสู่สภาพอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ

1) บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ ให้ระบุแผนการปลูกฟื้นฟูหรือปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนหรือพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อให้มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ขึ้น และเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การปลูกต้นไม้ทดแทน การปลูกเสริมป่า การปลูกพืชสมุนไพร เป็นต้น

2) บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ ให้ระบุแผนการปลูกฟื้นฟูหรือปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนหรือพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อให้มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ขึ้น กรณีการปลูกฟื้นฟูมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้ประโยชน์จากไม้เมื่อดำเนินการปลูกต้นไม้ตามแผนการปลูกแล้ว ให้จัดทำบัญชีค่าพิกัดแปลงปลูกหรือต้นไม้ที่ปลูกขึ้น ชนิดและจำนวนต้นไม้ที่ปลูก และรายงานคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลประกอบการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนตามระเบียบที่กำหนด

2.3 ด้านการพัฒนา เป็นการกระทำใด ๆ เพื่อปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค

การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการศึกษาธรรมชาติและศูนย์ข้อมูลป่าชุมชน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในป่าชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายและไม่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติเดิมของป่าชุมชน เช่น การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ การสร้างศาลาที่พักขนาดเล็ก หรือที่พักจุดลาดตระเวน การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก กรณีมีการก่อสร้างหรือใช้เครื่องจักรในการดำเนินกิจการดังกล่าว ต้องเสนอรายละเอียดเฉพาะโครงการพัฒนานั้น เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด และต้องดำเนินการร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมอบหมาย ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับระเบียบที่กำหนด

2.4 ด้านการควบคุมดูแล เป็นการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดแก่ป่าชุมชนตามข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน การกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชน แผนปฏิบัติการลาดตระเวนป่าประจำปี การวางระบบรับแจ้งเหตุกรณีพบเห็นการกระทำผิดกฎหมายภายในป่าชุมชน

2.5 ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

1) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน เช่น การเก็บหาของป่า การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน พักผ่อนหย่อนใจในป่าชุมชน และ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอื่น ต้องเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน และสอดคล้องกับระเบียบที่กำหนด

2) ในกรณีที่มีการรวมตัวกันของสมาชิกป่าชุมชนเพื่อดำเนินวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทรัพยากรธรรมชาติที่ได้มาจากป่าชุมชน ต้องมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน

3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน สามารถจัดได้ทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

4) การใช้ประโยชน์จากพื้นที่เพื่อจัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ
เพาะชำกล้าไม้ หรือปลูกพืชสมุนไพร ให้กระทำโดยการเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม
โดยจะทำให้เสียสภาพป่ามิได้

5) กรณีที่มีการใช้ประโยชน์จากไม้ ให้ทำได้ในบริเวณเพื่อการ
ใช้ประโยชน์ โดยต้องไม่ใช้ประโยชน์จากไม้ทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
และให้ทำได้ตามความจำเป็นเพียงเฉพาะเพื่อใช้สอยในครัวเรือนของสมาชิก
ป่าชุมชน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนเท่านั้น และในกรณีที่มี
การนำไม้มาใช้ประโยชน์ ให้ระบุหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนจะ
อนุญาตให้สมาชิกป่าชุมชนนำไม้มาใช้ประโยชน์ได้ แผนการใช้ประโยชน์จากไม้
และแผนปลูกต้นไม้ทดแทนต้องสอดคล้องกับระเบียบที่กำหนด ทั้งนี้หากยังไม่
สามารถกำหนดได้ในแผนจัดการป่าชุมชน คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนต้อง
นำไปกำหนดไว้ในข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

ทั้งนี้ ชุมชนที่ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนหรือคณะกรรมการจัดการ
ป่าชุมชนจะจัดทำแผนปฏิบัติการในรูปแบบอื่นให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่ขอจัดตั้ง
ป่าชุมชน พื้นที่ป่าชุมชน หรือพื้นที่ที่ยื่นขอขยายเขตป่าชุมชนที่มีลักษณะ
เฉพาะก็ได้

3. รายการไม้ทรงคุณค่าที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปตาม
ลักษณะหรือชนิดที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในนิยามคำว่า
“ไม้ทรงคุณค่า” ในมาตรา 4 ที่สำรวจพบในป่าชุมชน (ถ้ามี)

“ไม้ทรงคุณค่า” หมายความว่า ไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
และให้หมายความรวมถึงไม้อื่นใดที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปตาม
ลักษณะหรือชนิดที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อห้ามในการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน ดังนี้

1) ห้ามทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ถาวร หรือกิจการเกษตรกรรมอื่นที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด เว้นแต่การทำวนเกษตรร่วมกันของสมาชิกป่าชุมชน ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่ได้ระบุพื้นที่รูปแบบการดำเนินการ และมาตรการระมัดระวังผลกระทบต่อระบบนิเวศไว้ในแผนจัดการป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชนนั้นได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแล้ว

2) กรณีพื้นที่ป่าชุมชนมีสภาพเป็นป่าพรุ ห้ามขุดคลองระบายน้ำออกจากป่าพรุหรือก่อสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำทำให้เส้นทางน้ำตามธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปจนเกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ

ข้อบังคับการจัดการป่าชุมชน

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนมีอำนาจและหน้าที่ในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด และมีความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละป่าชุมชน ตามแนวทางการจัดการป่าชุมชน ดังต่อไปนี้

1) การจัดการป่าชุมชนต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของป่าชุมชนและแผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

2) การจัดการป่าชุมชนต้องเป็นไปเพื่อรักษาสภาพป่า โดยมุ่งหมายดูแลพื้นที่ให้มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ และดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายของพันธุ์ไม้ และพันธุ์สัตว์ป่า

3) การฟันฟูป่าโดยการปลูกต้นไม้เพิ่ม ต้องกำหนดให้มีการปลูกพืชหรือพันธุ์ไม้ท้องถิ่นที่มีอยู่ในป่าประเภทนั้น ๆ แต่เดิมเป็นหลัก

4) การควบคุมมิให้ใช้สารเคมีใด ๆ ภายในพื้นที่ป่าชุมชน ในกรณีที่ต้องจำเป็นต้องทำความสะอาดสิ่งอำนวยความสะดวกในป่าชุมชน เช่น ศาลาเรียนรู้ ศาลาที่พัก ห้องสุขา หรือในกรณีที่ต้องกำจัดวัชพืชหรือแมลง ควรใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ

5) การควบคุมการปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปหากินในป่าชุมชนเพื่อป้องกันความเสียหายหรือลดผลกระทบที่จะเกิดแก่ระบบนิเวศในป่าชุมชน

6) การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเก็บหาของป่าในป่าชุมชนและการใช้ประโยชน์จากไม้เพื่อให้เป็นไปโดยสมดุลและยั่งยืน และเพื่อจัดสรรปริมาณการเก็บหาของป่าและการใช้ประโยชน์จากไม้ให้เท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกป่าชุมชน เว้นแต่เมื่อพิจารณาจากหน้าที่ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาป่าชุมชนของสมาชิกป่าชุมชนแต่ละประเภทหรือแต่ละราย การปฏิบัติตามระเบียบ และแผนจัดการป่าชุมชน รวมทั้งเหตุผลความจำเป็นในแต่ละกรณีประกอบกันแล้ว คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนอาจมีมติให้จัดสรรการใช้ประโยชน์จากไม้และการเก็บหาของป่าแก่สมาชิกป่าชุมชนประเภทต่าง ๆ หรือรายหนึ่งรายใดไม่เท่าเทียมกันก็ได้ ทั้งนี้ ข้อกำหนดการเก็บหาของป่าและการใช้ประโยชน์จากไม้ในป่าชุมชนต้องสอดคล้องกับระเบียบเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนดด้วย

7) การกำหนดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างอื่นในป่าชุมชนที่มีใช้การเก็บหาของป่าและการใช้ประโยชน์จากไม้ เช่น การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ต้องเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ กรณีใดมีกฎหมายอื่นใดกำกับดูแลต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้ ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างอื่นในป่าชุมชนต้องสอดคล้องกับระเบียบเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนที่กำหนด

8) การกำหนดข้อบังคับห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งมิใช่สมาชิกป่าชุมชนเข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชนหรือเก็บหาของป่าโดยสิ้นเชิงจะกระทำมิได้

9) การจำกัดช่วงเวลา จำนวนคน หรือวิธีการเข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชน หรือการจำกัดช่วงเวลา วิธีการ หรือเงื่อนไขการเก็บหาของป่า โดยมุ่งหมาย

ให้ทรัพยากรธรรมชาติพื้นตัวหรือเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายหรือความเสียหาย ต่อป่าหรือต่อบุคคล ให้กระทำได้ตามสมควรแก่เหตุ

10) การจัดทำข้อบังคับการจัดการป่าชุมชนต้องมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกป่าชุมชน และควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้ข้อบังคับการจัดการป่าชุมชน รวมทั้งมีการปรับปรุงข้อบังคับดังกล่าวให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ในกรณีที่มีการปรับปรุงข้อบังคับการจัดการป่าชุมชนต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดก่อนที่จะนำมาใช้บังคับ

การกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชน

ป่าชุมชนในแต่ละแห่ง จะกำหนดสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชนเป็น 2 บริเวณ คือ บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์และบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรืออาจจะกำหนดพื้นที่ป่าชุมชนเป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์เพียงอย่างเดียวก็ได้ โดยคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ ขนาดของชุมชน และศักยภาพของชุมชนที่มีความสามารถในการจัดการป่าชุมชน

การกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชน และสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชนให้พิจารณาความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ ขนาดของชุมชน และศักยภาพของชุมชนที่มีความสามารถในการจัดการป่าชุมชนนั้น ซึ่งเห็นได้จากบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลรักษาป่ามาอย่างต่อเนื่อง และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรภาคประชาสังคม หรือสถาบันการศึกษา ในการจัดตั้งป่าชุมชน จึงได้มีการกำหนดขนาดพื้นที่ป่าชุมชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชนเป็น 3 ขนาดดังต่อไปนี้

ป่าชุมชน 3 ขนาด	ในกรณีที่มีการกำหนดบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
1. ป่าชุมชนขนาดเล็ก ได้แก่ ป่าชุมชนที่มีเนื้อที่ไม่เกิน 500 ไร่	ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ ไม่เกินร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน
2. ป่าชุมชนขนาดกลาง ได้แก่ ป่าชุมชนที่มีเนื้อที่มากกว่า 500 ไร่ แต่ไม่เกิน 3,000 ไร่	ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ ไม่เกินร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน แต่ต้องไม่เกิน 1,000 ไร่
3. ป่าชุมชนขนาดใหญ่ ได้แก่ ป่าชุมชนที่มีเนื้อที่ มากกว่า 3,000 ไร่ขึ้นไป	ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ ไม่เกินร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน แต่ต้องไม่เกิน 2,000 ไร่

การพิจารณาอนุมัติจัดตั้งป่าชุมชนขนาดใหญ่จะต้องเป็นกรณีที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนสามารถแสดงให้เห็นคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเห็นว่ามีความศักยภาพและความสามารถในการดูแลรักษาป่าชุมชนได้เป็นอย่างดีจนเป็นที่ประจักษ์

พื้นที่ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ ต้องกำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ จะไม่สามารถนำมากำหนดเป็นบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ได้

- 1) พื้นที่ที่อยู่ในระยะ 6 เมตร จากริมตลิ่งแม่น้ำ คลอง ห้วย บึง หรือลำธาร
- 2) พื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยหรือแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าหายากอื่น ๆ
- 3) พื้นที่ที่เป็นสวนป่าดั้งเดิมหรือพื้นที่ปลูกป่าหรือโครงการฟื้นฟูป่าของรัฐที่พ้นอายุการบำรุงรักษา และไม่เป็นพื้นที่ที่กรมป่าไม้ใช้หรือจัดการหรือประกาศเป็นพื้นที่วิจัยหรือจัดการใด ๆ

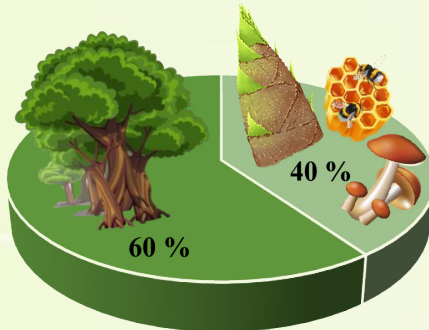
รูปร่างของแปลงพื้นที่ป่าชุมชน อาจมีความแตกต่างกันไปตามที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนกำหนด และขึ้นอยู่กับลักษณะของสภาพภูมิประเทศ ระดับชั้นความสูง ลำห้วยลำธาร เส้นแบ่งเขตแดนของตำบลหรือหมู่บ้าน รวมถึงความยากง่ายของการเข้าถึงพื้นที่ป่าและการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนที่แตกต่างกันในแต่ละแห่ง

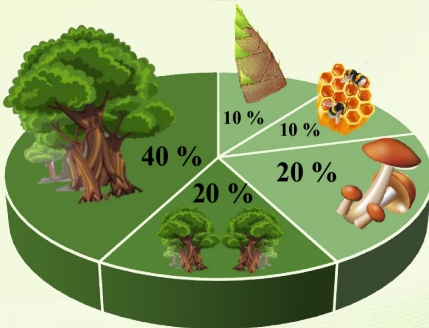
ตัวอย่าง การกำหนดสัดส่วนการใช้ประโยชน์
ภายในพื้นที่ป่าชุมชน

บริเวณเพื่อการอนุรักษ์
เพียงอย่างเดียว

บริเวณเพื่อการอนุรักษ์
และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
แปลงเดียว*

บริเวณเพื่อการอนุรักษ์
และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
หลายแปลง*

บริเวณเพื่อการอนุรักษ์

บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

* การกำหนดสัดส่วนการใช้ประโยชน์
ภายในพื้นที่ป่าชุมชนรายละเอียดตาม
หน้าที่ 28

ขั้นตอนการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน ภายใต้พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

ขั้นตอนการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

1. เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนดำเนินการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับราษฎรเกี่ยวกับการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในบริเวณพื้นที่ป่าชุมชน ภายใต้พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

2. ชี้แจงทำความเข้าใจกับราษฎรถึงวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน รวมทั้งหลักการและความสำคัญของการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

3. ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนหรือคำขอขยายเขตป่าชุมชนหรือคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน สมาชิกป่าชุมชน พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ ร่วมกันตรวจสอบสภาพพื้นที่เพื่อกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ หรือบริเวณเพื่อการอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว และจัดบันทึกข้อมูลพร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะพื้นที่ เช่น อาณาเขต แหล่งน้ำ สภาพป่า พันธุ์ไม้ ไม้ที่มีคุณค่ามีความสำคัญ สัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอื่น ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ในการสำรวจพื้นที่หากไม่สามารถเดินตรวจสอบพื้นที่ได้ทั้งหมด ให้ประเมินสภาพพื้นที่จากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบได้

4. จัดประชุมราษฎรในชุมชนอย่างเปิดเผย เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดกิจกรรมที่คาดว่าจะดำเนินการในพื้นที่ป่าชุมชนทั้ง 5 ด้าน โดยมีเจ้าหน้าที่คอยสนับสนุนและให้การช่วยเหลือราษฎรในการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน ดังนี้

4.1 จัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด

4.2 จัดทำแผนที่มาตราส่วน 1:50,000 หรือภาพถ่ายดาวเทียมเพื่อแสดงแนวเขตป่าชุมชนและกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

4.3 ระบุรายละเอียดกิจกรรมที่จะดำเนินการลงในแผนปฏิบัติการป่าชุมชนซึ่งมีกรอบการดำเนินงานเป็นเวลา 5 ปี

4.4 จัดทำรายการไม้ทรงคุณค่าในป่าชุมชน (ถ้ามี)

4.5 ร่วมกันพิจารณากำหนดข้อบังคับการจัดการป่าชุมชนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของป่าชุมชนและแผนจัดการป่าชุมชน

5. ประธานกรรมการจัดการป่าชุมชนเป็นผู้ลงนามในแผนจัดการป่าชุมชน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาอนุมัติ

6. เมื่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนแล้ว ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่หรือหน่วยงานซึ่งอธิบดีกรมป่าไม้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดจัดเก็บข้อมูลแผนจัดการป่าชุมชนนั้นเข้าฐานข้อมูล และส่งคืนแผนจัดการป่าชุมชนนั้นให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนดำเนินการให้เป็นไปตามแผนจัดการป่าชุมชนดังกล่าว ซึ่งแผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแล้วให้ใช้บังคับได้เป็นเวลา 5 ปีนับแต่วันที่ป่าชุมชนนั้นได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คลิป สร้างความรู้ความเข้าใจ การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

ตอนที่ 1 เกริ่นนำ

ตอนที่ 2 สร้างความเข้าใจ
แผนจัดการป่าชุมชน

ตอนที่ 3 เรียนรู้องค์ประกอบ
แผนจัดการป่าชุมชน

สรุป ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน พ.ศ. 2563 (ตามมาตรา 17 พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. 2562)

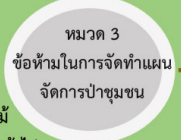
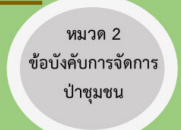
แผนจัดการป่าชุมชน ประกอบด้วย (ข้อ8)

1. ชื่อแผนจัดการป่าชุมชน ข้อมูลสภาพพื้นที่ พร้อมแผนที่มาตราส่วน 1:50,000 หรือแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม แสดงบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ (คนข. 5-1)
2. แผนปฏิบัติการป่าชุมชน 5 ด้าน (คนข. 5-2)
  - 1) ด้านการอนุรักษ์
  - 2) ด้านการฟื้นฟู
  - 3) ด้านการพัฒนา
  - 4) ด้านการควบคุมดูแล
  - 5) ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน
3. รายการไม้ทรงคุณค่า (คนข. 5-3)
4. ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

คกก.จัดการป่าชุมชนพิจารณาออกข้อบังคับ กรอบแนวทางการออกข้อบังคับ (ข้อ 13)

1. ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนจัดการป่าชุมชน
2. ต้องเป็นไปเพื่อรักษาสภาพป่า
3. ต้องกำหนดให้มีการปลูกพืชหรือพันธุ์ไม้ต่างถิ่น
4. ควบคุมมิให้ใช้สารเคมีใด ๆ ภายใต้อำนาจที่ป่าชุมชน
5. ควบคุมการปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปหากินในป่าชุมชน
6. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการหาของป่าและ การใช้ประโยชน์จากไม้
7. กำหนดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างอื่นในป่าชุมชนที่มีใช้การเก็บหาของป่าและการใช้ประโยชน์จากไม้
8. กำหนดข้อบังคับห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งมิใช่สมาชิกป่าชุมชนเข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชนเก็บหาของป่าโดยสิ้นเชิงจะกระทำมิได้
9. จำกัดช่วงเวลา จำนวนคน หรือวิธีการเข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชน
10. จัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนต้องมกจากกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกป่าชุมชน

- ห้ามทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำโรงเรือน เลี้ยงสัตว์ถาวร หรือกิจกรรมเกษตรกรรมอื่น ที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด (ข้อ 14)
- กรณีพื้นที่ป่าชุมชนมีสภาพเป็นป่าพรุ ห้ามขุดคลองระบายน้ำออกจากป่าพรุ หรือก่อสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ (ข้อ 15)
- หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษทางปกครองตามมาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

ภาคผนวก

ตัวอย่าง

คนช. 5-1

แผนจัดการป่าชุมชน

1. ชื่อแผนจัดการป่าชุมชน บ้านป่าสวย

ตั้งอยู่หมู่ที่ 15 ตำบล รวยทรัพย์

อำเภอ เมือง จังหวัด เชียงใหม่

ประกอบ

- การขอจัดตั้งป่าชุมชน
- ป่าชุมชน ตามมาตรา 99 และมาตรา 100
- การปรับปรุงแผนการจัดการป่าชุมชนในระหว่างที่แผนจัดการป่าชุมชนยังไม่หมดอายุ
- ทดแทนแผนจัดการป่าชุมชนเดิมที่หมดอายุ
- การขอขยายเขตป่าชุมชน

2. วัตถุประสงค์ของแผนจัดการป่าชุมชน

1. เพื่อให้สมาชิกป่าชุมชน ราษฎร และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับภาครัฐ

2. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนา ควบคุมดูแล และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนอย่างยั่งยืน

3. ระยะเวลา

5 ปี

4. ลักษณะพื้นที่

4.1 สภาพพื้นที่ป่าชุมชน

1) จำนวนเนื้อที่ของป่าชุมชน 150 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวา

2) กรณีขอขยายเขตป่าชุมชน เนื้อที่ ไร่ งาน ตารางวา

เนื้อที่รวมกับพื้นที่ป่าชุมชนเดิม รวมเนื้อที่ ไร่ งาน ตารางวา

4.2 อาณาเขตป่าชุมชน

ด้านทิศเหนือ	จด	พื้นที่กรรมสิทธิ์ตามกฎหมายที่ดิน.....
ด้านทิศใต้	จด	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่.....
ด้านทิศตะวันออก	จด	พื้นที่สาธารณประโยชน์.....
ด้านทิศตะวันตก	จด	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า.....

4.3 การกำหนดบริเวณในพื้นที่ป่าชุมชน

- 1) แปลงพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์
จำนวน...1... แปลง เนื้อที่รวม...100...ไร่...2...งาน...50...ตารางวา
คิดเป็นร้อยละ...65...ของพื้นที่ป่าชุมชน
- 2) แปลงพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
จำนวน...1... แปลง เนื้อที่รวม...50...ไร่...งาน...ตารางวา
คิดเป็นร้อยละ...35...ของพื้นที่ป่าชุมชน

หมายเหตุ : (แบบแผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000 หรือแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม
เพื่อแสดงแนวเขตป่าชุมชน และกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์
และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์)

4.4 แหล่งน้ำที่พบเห็นได้ในป่าชุมชน (ถ้ามี)

- ลำธาร ห้วย หนอง คลอง บึง
ตั้งอยู่บริเวณพิกัด.....
อยู่ในแปลงที่ 1 บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรือ บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
สภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าบริเวณแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก.....
ข้อสังเกตเพิ่มเติม มีน้ำเพื่อการใช้ประโยชน์ได้ตลอดทั้งปี.....
- อ่างเก็บน้ำ ฝาย
ตั้งอยู่บริเวณพิกัด.....
อยู่ในแปลงที่... บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรือ บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
สภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าบริเวณแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์.....
ข้อสังเกตเพิ่มเติม.....

- อื่น ๆ ได้แก่
ตั้งอยู่บริเวณพิกัด.....
อยู่ในแปลงที่... บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรือ บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
สภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าบริเวณแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์.....
ข้อสังเกตเพิ่มเติม.....

4.5 ความสูงจากระดับน้ำทะเลโดยประมาณ .....

4.6 สภาพป่า

- ป่าสมบูรณ์ จำนวนเนื้อที่ประมาณ 130 ไร่
 ป่ากำลังฟื้นตัว จำนวนเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่
 ป่าเสื่อมโทรม จำนวนเนื้อที่ประมาณ ไร่

4.7 พันธุ์ไม้หลักที่พบเห็นได้ในป่าชุมชน ได้แก่ เต็ง รัง กรวด พลวง กระโดน สะเดา
ประดู่ แดง มะค่าโมง

4.8 สัตว์ป่าที่พบเห็นได้ในป่าชุมชน ได้แก่ กระต่ายป่า หมูป่า ไก่ป่า กระรอก กระแต

4.9 ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่พบเห็นได้ในป่าชุมชน ได้แก่ แร่ทองคำ แร่เหล็ก
แร่สังกะสี ถ่านหิน น้ำตก ถ้ำ

4.10 รายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ กล้วยไม้ กระวาน ผักหนาม ผักหวาน เฝ้าน

5. แผนปฏิบัติการป่าชุมชนโดยสังเขป

1. กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ ได้แก่

- 1.1 การลาดตระเวน.....
1.2 การทำแนวกันไฟ.....
1.3 การจัดชุดลาดตระเวน.....

- 1.4 การใช้ชนบทธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญา ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 1.5 การทำฝายชั่วคราว
- 1.6 การกระทำอื่น ๆ ที่เป็นการอนุรักษ์
2. กิจกรรมด้านการฟื้นฟู ได้แก่
  - 2.1 การปลูกต้นไม้ทดแทน
  - 2.2 การปลูกพืชสมุนไพร
  - 2.3 การเพาะข้ากล้ำไม้ชุมชน
  - 2.4 การกระทำอื่น ๆ ที่เป็นการฟื้นฟู
3. กิจกรรมด้านการพัฒนา ได้แก่
  - 3.1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น ลานกางเต็นท์ จุดชมวิว จุดถ่ายภาพ (จุดเช็คอิน)
  - 3.2 การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค เช่น ห้องสุขา แผงโซลาเซลล์
  - 3.3 การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการศึกษาธรรมชาติ และศูนย์ข้อมูลป่าชุมชน
  - 3.4 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในป่าชุมชน เช่น การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ การสร้างศาลาที่พัก การสร้างที่พักจุดลาดตระเวน การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก
  - 3.5 การทำวิจัย เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์
  - 3.6 การศึกษาดูงาน และการจัดฝึกอบรมเยาวชน
4. กิจกรรมด้านการควบคุมดูแล ได้แก่
  - 4.1 การกำหนดข้อบังคับป่าชุมชน
  - 4.2 การประชุมคณะกรรมการป่าชุมชน และการประชุมสมาชิกป่าชุมชน
  - 4.3 การกำหนดแผนการปฏิบัติการประจำปี
  - 4.4 ทบทวนการคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชน
  - 4.5 การจัดทำบัตรเก็บหาของป่าให้กับสมาชิกป่าชุมชน

5. กิจกรรมด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน ได้แก่

5.1 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น การปั่นจักรยานในเส้นทางที่กำหนด ฯลฯ

5.2 การพักผ่อนหย่อนใจในป่าชุมชน

5.3 การเก็บหาของป่า เช่น หน่อไม้ ไม้ไผ่ เห็ด น้ำผึ้ง ไข่มดแดง ฯลฯ

5.4 การใช้ประโยชน์จากไม้ เช่น การใช้สอยในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน

การใช้ในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ฯลฯ

5.5 การใช้ประโยชน์จากหิน แร่ เพื่อกิจกรรมสาธารณประโยชน์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สมาชิกป่าชุมชน ราษฎร และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับภาครัฐ

2. ป่าชุมชนได้รับการอนุรักษ์ พัฒนา ควบคุมดูแล และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ลงชื่อ.....

(.....)

ประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน

หมายเหตุ : รายละเอียดตามแผนปฏิบัติการป่าชุมชนตามแบบ คนช. 5-2

ตัวอย่าง

คนช. 5-2

แผนปฏิบัติการป่าชุมชน บ้านป่าสวย หมู่ที่ 15 ตำบลรววยทรัพย์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมการจัดการป่าชุมชน	ปริมาณงาน	หน่วยนับ	กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					หมายเหตุ
			ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	
1. ด้านการอนุรักษ์								
1.1 การลาดตระเวน								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	60	ครั้ง	12	12	12	12	12	
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	60	ครั้ง	12	12	12	12	12	
1.2 การทำแนวกันไฟป่า								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	5	กิโลเมตร	1	1	1	1	1	
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	5	กิโลเมตร	1	1	1	1	1	
1.3 การจัดชุดลาดตระเวน								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	10	ชุด	2	2	2	2	2	(10 คน/ชุด)
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	10	ชุด	2	2	2	2	2	(10 คน/ชุด)
1.4 การใช้นวัตกรรมนิยม ประเพณี ภูมิปัญญา ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	เช่น การบวชป่า
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	เช่น การบวชป่า
1.5 การกระทำอื่น ๆ ที่เป็นการอนุรักษ์								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	
2. ด้านการฟื้นฟู								
2.1 การปลูกต้นไม้ทดแทน การปลูกพืช สมุนไพร								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	50	ไร่	10	10	10	10	10	(.....ต้น/ไร่)
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	50	ไร่	10	10	10	10	10	(.....ต้น/ไร่)
2.2 การเพาะชำกล้าไม้ชุมชน								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	5,000	กล้า	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	5,000	กล้า	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	
2.3 กิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นการฟื้นฟู								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	

กิจกรรมการจัดการป่าชุมชน	ปริมาณงาน	หน่วยนับ	กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					หมายเหตุ
			ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	
3. ด้านการพัฒนา								
3.1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ - ลานกางเต็นท์ - จุดชมวิว - จุดถ่ายภาพ (จุดเช็คอิน) - บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ - ลานกางเต็นท์ - จุดชมวิว - จุดถ่ายภาพ (จุดเช็คอิน) 	1 2 1 1 2 1	บริเวณ จุด จุด บริเวณ จุด จุด	1 2 1 1 2 1	-	-	-	-	
3.2 การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค <ul style="list-style-type: none"> - บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ - ห้องสุขา - แผงโซลาร์เซลล์ - บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ - ห้องสุขา - แผงโซลาร์เซลล์ 	2 20 2 20	จุด แผง จุด แผง	1 10 1 10	1 10 1 10	-	-	-	
3.3 กิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นการพัฒนา <ul style="list-style-type: none"> - บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ - การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ เพื่อการศึกษาธรรมชาติ และศูนย์ข้อมูลป่าชุมชน - การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ - การสร้างศาลาที่พัก หรือที่พัก จุดลาดตระเวน - การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก - การทำวิจัย เกี่ยวกับ ความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งพืชและสัตว์ - การศึกษาดูงาน และการจัดฝึก อบรมเยาวชน - บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ - การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ เพื่อการศึกษาธรรมชาติ และศูนย์ข้อมูลป่าชุมชน 	2 5 5 2 2 5 2	หลัง กม. หลัง แห่ง เรื่อง ครั้ง หลัง	1 1 5 1 - 1 1	- 2 - 1 1 1 -	- 2 - - - 1 -	1 - - - 1 1 -	- - - - - 1 -	

กิจกรรมการจัดการป่าชุมชน	ปริมาณงาน	หน่วยนับ	กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					หมายเหตุ
			ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	
- การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ	5	กม.	1	2	2	-	-	
- การสร้างศาลาที่พัก หรือที่พัก จุดลาดตระเวน	5	หลัง	5	-	-	-	-	
- การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก	2	แห่ง	1	1	-	-	-	
- การทำวิจัย เกี่ยวกับความ หลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช และสัตว์	2	เรื่อง	-	1	-	1	-	
- การศึกษาดูงาน และการจัดฝึก อบรมเยาวชน	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	
4. ด้านการควบคุมดูแล								
4.1 การออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการ ป่าชุมชน	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	
4.2 การประชุมคณะกรรมการป่าชุมชน และการประชุมสมาชิกป่าชุมชน	15	ครั้ง	3	3	3	3	3	
4.3 การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	
4.4 การกระทำอื่น ๆ ที่เป็นการควบคุมดูแล	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	
5. ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน								
5.1 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	5	เดือน	ต.ค.- ก.พ.	ต.ค.- ก.พ.	ต.ค.- ก.พ.	ต.ค.- ก.พ.	ต.ค.- ก.พ.	
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	5	เดือน	ต.ค.- ก.พ.	ต.ค.- ก.พ.	ต.ค.- ก.พ.	ต.ค.- ก.พ.	ต.ค.- ก.พ.	
5.2 การพักผ่อนหย่อนใจในป่าชุมชน								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	12	เดือน	ม.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค.	การปั่นจักรยาน กิจกรรมวิ่งเทรล (Trail running)
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	12	เดือน	ม.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค.	การเดินป่า ระยะไกล

กิจกรรมการจัดการป่าชุมชน	ปริมาณงาน	หน่วยนับ	กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					หมายเหตุ
			ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	
5.3 การเก็บหาของป่า								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์	3	เดือน	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	
- หนองไม้			ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	
- ไม้ไผ่	12	เดือน	ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	
- น้ำผึ้ง	3	เดือน	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	
- เห็ด	3	เดือน	มี.ค.-	มี.ค.-	มี.ค.-	มี.ค.-	มี.ค.-	
- ผักหวาน	3	เดือน	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์			ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	
- หนองไม้	3	เดือน	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	
- ไม้ไผ่	12	เดือน	ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	
- น้ำผึ้ง	3	เดือน	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	
- เห็ด	3	เดือน	มี.ค.-	มี.ค.-	มี.ค.-	มี.ค.-	มี.ค.-	
- ผักหวาน	3	เดือน	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	
5.4 วิสาหกิจชุมชนจากผลผลิตและบริการ								
- แปรรูปหนองไม้	3	เดือน	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	
- แปรรูปเห็ดโคน	3	เดือน	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	
- ผลิตก้อนเชื้อจากไม้	12	เดือน	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	ม.ย.-	
			ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.	
			ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	ม.ค.-	
			ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.	
5.5 การใช้ประโยชน์จากไม้ เพื่อใช้สอย								
ในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ใน								
กิจกรรมสาธารณะภายในชุมชน								
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	5	ครั้ง	1	1	1	1	1	5 ครั้ง/ครัวเรือน
5.6 กิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นการใช้ประโยชน์								
จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน								
- บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ (ถ้ามี)								
- บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์								

ตัวอย่าง

ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนของป่าชุมชนบ้านป่าสวย ตั้งอยู่หมู่ที่ 15 ตำบลรววยทรัพย์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อบังคับ	พื้นที่ใช้บังคับ	หมายเหตุ
1. ห้ามทำความเสียหายแก่หลักเขตหรือเคลื่อนย้ายหลักเขต	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
2. ห้ามมิให้ล้มต้นไม้ หรือกระทำการใดที่ทำให้ต้นไม้ ไม่สามารถเติบโตได้ต่อไป	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	กรณีไม่ประสงค์ ให้มีการล้มไม้
3. ห้ามจุดไฟในพื้นที่ป่าหรือกระทำการใดที่อาจก่อให้เกิด ไฟป่า	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
4. ห้ามมิให้รถยนต์ตั้งแต่ล้อขึ้นไปเข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
5. ห้ามนำพืชหรือพันธุ์ไม้ต่างถิ่นเข้ามาปลูกในป่าชุมชน เว้นแต่เป็นพืชหรือพันธุ์ไม้ต่างถิ่นตามที่ระบุไว้ในแผน จัดการป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	(ระบุชื่อพืชหรือ พันธุ์ไม้ต่างถิ่น ที่ปลูกได้ และพื้นที่ ปลูกพันธุ์ไม้ต่างถิ่น)
6. ห้ามมิให้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดในพื้นที่ป่าชุมชน เว้นแต่เป็นการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างที่จำเป็นเพื่อ ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการ ป่าชุมชนในการดูแลรักษาป่าชุมชน บำรุงและฟื้นฟู ป่าชุมชน ส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ป่าชุมชน เช่น การสร้างหอดูไฟป่า ฝายชะลอน้ำ ที่พักลาดตระเวน หรือศาลาเรียนรู้ โดย สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวต้องมีลักษณะกลมกลืนกับ สภาพแวดล้อมไม่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติเดิม และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการ ป่าชุมชนประจำจังหวัดแล้ว	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
7. การเข้าป่าเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อศึกษารธรรมชาติ ให้กระทำได้ในระหว่าง เวลา 08.00 น. ถึงเวลา 17.00 น.	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
8. เมื่อพบเห็นการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน ให้แจ้งกรรมการป่าชุมชนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	

ข้อบังคับ	พื้นที่ใช้บังคับ	หมายเหตุ
9. การเก็บของป่า ให้เก็บได้ในระหว่างช่วงเวลาและไม่เกินปริมาณที่กำหนดในตาราง ก.	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
10. ห้ามนำเครื่องมือสำหรับใช้ในการล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรือนาอาวุธใด ๆ เข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
11. ห้ามนำอากาศยานไร้คนขับเข้ามาในพื้นที่ป่าชุมชน เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
12. ห้ามเข้าไปหรือออกจากพื้นที่ป่าชุมชนนอกเวลาที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนกำหนด	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
13. ห้ามนำยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์มีเสียงดังหรือควันดำ ผิดปกตีสัญญาเข้าไปในป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด	
14. ห้ามขับขี่ยานพาหนะและจอดยานพาหนะ โดยฝ่าฝืนข้อบังคับหรือเครื่องหมายจราจรที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนกำหนดไว้	พื้นที่ป่าชุมชน ทั้งหมด หรือพื้นที่ป่าชุมชน บางพื้นที่	

ตัวอย่าง

ตาราง ก.

การเก็บของป่าให้เก็บได้ในระหว่างช่วงเวลาดังต่อไปนี้ และไม่เกินปริมาณ
ดังต่อไปนี้

ของป่า	ช่วงเดือนที่เก็บได้	ปริมาณที่อนุญาต (ต่อคน)	เงื่อนไขอื่น
1. หน่อไม้	มิ.ย.-ส.ค.	100 กิโลกรัม	
2. น้ำผึ้ง	มี.ค.-พ.ค.	20 ลิตร	
3. ไม้ไผ่	ม.ค.-ธ.ค.	200 ลำ	
4. เห็ดโคน	มิ.ย.-ส.ค.	ไม่จำกัด	
5. ไข่มดแดง	ก.พ.-เม.ย.	ไม่จำกัด	
6. ผักหวาน	มิ.ย.-ส.ค.	ไม่จำกัด	

ตัวอย่าง

ค.น.ช. 5-3

รายการไม่ทรงคุณค่าในป่าชุมชน.....บ้านป่าสาย.....

ตั้งอยู่หมู่ที่.....15.....ตำบล.....อำเภอ.....เมือง.....จังหวัด...เชียงใหม่.....

รายการไม่ทรงคุณค่า	ขนาดต้นไม้		จุดเกิด/บริเวณที่ตั้ง/พิกัด (หากมี)	หมายเหตุ
	ความโต (ซม.)	ความสูง (เมตร)		
ต้นจามจุรี	220	35	อยู่ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ ใกล้กับแนวถนนไฟ	มีโพรงบริเวณลำต้น
ต้นโพธิ์	145	50	อยู่ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	เป็นต้นที่ชาวบ้านนำมาปลูกไว้หลังจากเจ้าอาวาสมรณภาพปี 2410
ต้นไทร	300	50	อยู่ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์	มีกิ่งก้านสาขาเกินเนื้อที่ 1 ไร่
ต้นกระดังงาแดง	90	25	อยู่ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ ใกล้รอยต่อบริเวณเพื่อการอนุรักษ์	ต้นที่ผลง เชียงใหม่ เป็นผู้ปลูก
ถั่วดินโคก (พืชนาคน)			เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก 15-30 ซม. กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ป่า	สมุนไพรรักษาบ้าน เป็นพืชหายาก
สัตถุณี			เป็นไม้ล้มลุก 10-40 ซม. มีหัวใต้ดิน กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ป่า	เป็นพืชหายากมีกพบทางภาคเหนือ

หมายเหตุ : 1. รายการไม่ทรงคุณค่ากำหนดเป็นรายต้นหรือเป็นชนิดพันธุ์ กรณีเป็นชนิดพันธุ์ไม่ต้องการตัดความโต ความสูง และพิกัด
2. ความโต หมายถึง ขนาดวัดรอบลำต้น ตรงที่ระดับความสูงที่ระยสามสิบเซนติเมตรจากพื้นดิน

รายชื่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	ตำแหน่งในคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน	*ลงลายมือชื่อ
1	นายโกวิท วงศ์มี	42	ประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน	
2	นายคำ กิริยา	40	รองประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน	
3	นายสมพล วิสุโท	35	กรรมการ	
4	นายจำเริญ วิสุโท	29	กรรมการ	
5	นายมา ปัญญามิ	19	กรรมการ	
6	นายแหงน ปัตตะนะ	20	กรรมการ	
7	นายเจริญ แก้วของฝาง	22	กรรมการ	
8	นายทองคำ อุโนใจละ	32	กรรมการ	
9	นางโยม สามแก้ว	35	กรรมการ	
10	นายทองคำ แดงแดง	50	กรรมการ	
11	นางเรือนแก้ว บุญมี	44	กรรมการ	
12	นางบัวผา สุขมหา	22	กรรมการ	
13	นายจัน แดงแดง	21	กรรมการ	
14	นางสาวจินตนา ชิโน	30	กรรมการ	
15	นายหมื่น ถาวร	40	ற்றுຍຶກ	

หมายเหตุ : * ขอรับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามการเป็นกรรมการจัดการป่าชุมชน ตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายที่ออกตามความในมาตรา 42 วรรคสอง

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal dotted lines for handwriting practice, spanning the width of the page.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

อ้างอิง

พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 (2562, 29 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 136 ตอนที่ 71 ก. หน้า 71-103

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (2537,
26 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 111 ตอนที่ 53 ก. หน้า 11-35

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562
(2562, 15 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก.
หน้า 151-163

ส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้. (2561).
คู่มือประชาชนเพื่อการจัดการป่าชุมชน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ส.มงคลการพิมพ์

คู่มือปฏิบัติงาน การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

จัดทำโดย สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

ที่ปรึกษา

นายอดิศร นุชคำรงค์
อธิบดีกรมป่าไม้
นายจิระศักดิ์ ชูความดี
รองอธิบดีกรมป่าไม้
นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล
รองอธิบดีกรมป่าไม้
พศ.ดร. ขวัญชัย ควงสถาพร
หัวหน้าภาควิชาการจัดการป่าไม้
คณะวนศาสตร์

ผู้จัดทำ นางนันทนา บุณยานันต์
ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน
นายพิชัย เอกศิริพงษ์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการป่าชุมชน
นายเสกสรร กวณะปานิก
ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาวนศาสตร์ชุมชน
นางสาวถนิตสม นกุล
ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน
นายวรากร เกษมพันธ์กุล
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
นางสาวชุตติกานต์ หุตะแสงชัย
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
นางสาวพรรณพร มานะจงประเสริฐ
นักวิชาการป่าไม้
นางสาวขวัญใจ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา
นักประชาสัมพันธ์

พิมพ์ที่ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
ปีที่พิมพ์ พุทธศักราช 2564
จำนวน 8,000 เล่ม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
ส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน
0-2561-4292-3 ต่อ 5655